

دستورالعمل پذیرش و معاملات اوراق گواهی اعتبار مولد (گام)

مصوب ۱۳۹۹/۰۱/۱۷ هیئت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار

• بخش یک - تعاریف :

○ ماده ۱ :

اصطلاحات و واژه‌های تعریف شده در قانون بازار اوراق بهادار، دستورالعمل ثبت، سپرده‌گذاری، تسویه و پایاپای مصوب ۱۳۸۸/۰۵/۱۳ هیئت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار و اصلاحات بعدی آن و دستورالعمل گواهی اعتبار مولد (گام) مصوب ۹۸/۰۹/۰۵ شورای پول و اعتبار با اصلاحات بعدی آن، با همان تعاریف در این دستورالعمل به کار رفته‌اند. سایر اصطلاحات به شرح زیر تعریف می‌شود:

▪ بند ۱ :

گواهی اعتبار مولد (گام): اوراق بهادار بانام، بدون کوپن سود و دارای سررسیدی است که بر مبنای عقد ضمانت به عاملیت و ضمانت بانک یا مؤسسه اعتباری صادر می‌گردد و در این دستورالعمل "اوراق گام" نامیده می‌شود. این اوراق با رعایت ترتیبات مقرر در این دستورالعمل، قابلیت معامله ثانویه در بورس‌ها و بازارهای خارج از بورس را دارا می‌باشد.

▪ بند ۲ :

بانک /موسسه اعتباری عامل: بانک یا موسسه اعتباری دارای مجوز از بانک مرکزی که به درخواست بنگاه متقاضی، نسبت به صدور اوراق گام و بازپرداخت مبلغ اسمی آن در سررسید اقدام نموده و صادرکننده و متعهد پرداخت اوراق در سررسید می باشد .

▪ بند ۳ :

حذف شد.

▪ بند ۴ :

حذف شد.

▪ بند ۵ :

سازمان: منظور سازمان بورس و اوراق بهادار است.

▪ بند ۶ :

سپرده گذاری مرکزی: منظور شرکت سپرده گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه می باشد .

▪ بند ۷ :

بورس: منظور، شرکت بورس اوراق بهادار تهران یا شرکت فرابورس ایران حسب مورد است.

▪ بند ۸ :

سامانه گام: سامانه صدور و مدیریت اوراق گام در بازار پول و درگاه تبادل اطلاعات فیما بین بازار پول و بازار سرمایه می باشد .

• بخش دو - پذیرش اوراق گام :

○ ماده ۲ :

پس از صدور مجوز انتشار اوراق گام توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و تعیین سقف اوراق قابل انتشار، بانک/مؤسسه اعتباری عامل مکلف است درخواست پذیرش اوراق گام را به بورس ارائه نماید.

▪ تبصره ۱ :

محل پذیرش و معاملات اوراق بهادار متعلق به بانک های پذیرفته شده در بورس، براساس محل پذیرش سهام بانک در بورس است. محل پذیرش و معاملات اوراق متعلق به بانک های پذیرفته نشده در بورس تهران در شرکت فرابورس ایران است .

▪ تبصره ۲ :

با صدور مجوز و اعلام سقف جدید ضمانت اوراق گام از طرف بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، انتشار اوراق گام از محل مجوزهای قبلی امکان پذیر نخواهد بود. در این صورت بانک/مؤسسه اعتباری عامل مکلف به اخذ مجوز جدید از بانک مرکزی و رعایت مقررات این دستورالعمل می باشد.

○ ماده ۳ :

پس از رعایت ترتیبات موضوع ماده ۲ درخواست پذیرش اوراق بانک/مؤسسه اعتباری عامل تا سقف اعلام شده توسط بانک مرکزی در هیئت پذیرش بورس/فرابورس مطرح می گردد .

○ ماده ۴ :

بورس در صورت موافقت با درخواست پذیرش، بنا به درخواست بانک/مؤسسه اعتباری عامل، نمادهای معاملاتی با سررسید و سقف مبلغ مشخص از محل اوراق پذیرش شده را به بانک/مؤسسه اعتباری عامل اعلام می نماید. جهت درج نماد معاملاتی موضوع این ماده در بورس، بانک/مؤسسه اعتباری عامل باید مدارک مقرر در ماده ۵ به انضمام تصویر برابر اصل قرارداد ضمانت و عاملیت با بنگاه متعهد را به بورس ارائه نماید. در صورت موافقت بورس با پذیرش، باید اطلاعیه پذیرش با قید کلیه اطلاعات اوراق گام پذیرش شده از جمله مشخصات و ارکان اوراق (تاریخ انتشار، مدت و تاریخ سررسید اوراق، تضامین، نحوه ایفای تعهد و جبران خسارت)،

شرایط سفارش گیری و معاملات اوراق، وضعیت معافیت اوراق از ثبت نزد سازمان، مشخصات مجوز بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و مشخصات مجوز هیئت پذیرش منتشر گردد.

▪ تبصره :

درج اوراق گام در بورس، حداقل تا ۱۰ روز کاری قبل از اتمام سررسید، امکان پذیر است.

○ ماده ۵ :

در صورت درخواست متقاضی به انجام معاملات اوراق گام در بازار سرمایه، بانک/مؤسسه اعتباری عامل موظف است به منظور ورود نماد معاملاتی در پایگاه داده ها و ثبت و سپرده گذاری اوراق گام نزد سپرده گذاری مرکزی، ضمن رعایت مفاد "دستورالعمل ثبت، سپرده گذاری، تسویه و پایاپای مصوب ۱۳۸۸ هیئت مدیره سازمان و اصلاحات بعدی آن"، اسناد و مدارک زیر را از طریق بورس، به سپرده گذاری مرکزی ارائه نماید. همچنین، به منظور ثبت و سپرده گذاری اوراق گام نزد شرکت مذکور وفق این ماده، وجود کد معاملاتی فعال و فاقد ممنوعیت از معامله برای متقاضیان و دارندگان اوراق گام الزامی است.

الف) اصل تعهدنامه و فرم ثبت و سپرده گذاری مبنی بر قبول بی قید و شرط مسئولیت تضامنی بانک/مؤسسه اعتباری عامل و بنگاه متعهد مبنی بر پرداخت وجه اوراق گام در سررسید در قالب مدنظر سپرده گذاری مرکزی و با ارائه تضامین مصوب هیئت مدیره شرکت مذکور؛

ب) گواهی قبول مسئولیت عامل پرداخت سپرده گذاری مرکزی؛

ج) وکالتنامه رسمی و بلاعزل بانک/مؤسسه اعتباری عامل به سپرده گذاری مرکزی جهت اعمال اختیارات موضوع این دستورالعمل متضمن حق برداشت از کلیه حساب های متعلق به بانک/مؤسسه اعتباری عامل و اختیار تام در فروش اوراق بهادار متعلق به بانک / مؤسسه اعتباری و وصول وجوه ناشی از فروش اوراق.

▪ تبصره:

بانک/مؤسسه اعتباری عامل مکلف است کارمزدهای مربوطه از قبیل کارمزد انتشار و معاملات، ثبت و سپرده گذاری و همچنین کارمزد مربوط به عملیات بازپرداخت مبالغ اصل اوراق گام را به میزان مقرر در مصوبات هیئت مدیره سازمان پرداخت نماید.

○ ماده ۶ :

بانک/مؤسسه اعتباری عامل مکلف است حداکثر ۷ روز کاری پیش از سررسید، به منظور تخصیص اوراق گام به دارندگانی که معاملات آن ها در بازار پول متوقف شده و قصد انجام معاملات ثانویه در بازار سرمایه را دارند، اطلاعات دارندگان مذکور را از طریق سامانه گام به سپرده گذاری مرکزی ارائه نماید. متعاقب ارسال اطلاعات موضوع این ماده، تخصیص اوراق گام به دارندگان براساس فهرست ارسالی انجام و معاملات ثانویه این اوراق در بازار سرمایه آغاز می گردد. در صورت عدم رعایت مهلت مقرر، درخواست های واصله قابلیت اجرا نداشته و بازپرداخت مبالغ اصل اوراق گام در سررسید، توسط سیستم بانکی صورت می پذیرد.

▪ تبصره:

احراز عدم توقیف، عدم توثیق و فقدان منع یا محدودیت قانونی، قضایی یا قراردادی در انتقال اوراق گام در فرایند ارسال فهرست اطلاعات موضوع این ماده و همچنین مسئولیت عدم ارائه اطلاعات، ناقص یا خلاف واقع بودن آن برعهده بانک/مؤسسه اعتباری عامل است.

○ ماده ۷ :

بانک/مؤسسه اعتباری عامل مکلف است نسبت به تسویه وجوه اوراق گام یک روز کاری قبل از سررسید به حساب اعلام شده از طرف سپرده‌گذاری مرکزی اقدام نماید. تعهدات بانک/مؤسسه اعتباری عامل در برابر دارندگان اوراق گام از هر حیث بدون قید و شرط بوده و ایرادات راجع به عدم ایفای تعهدات بنگاه متعهد در مقابل بانک/مؤسسه اعتباری عامل، اثری بر اجرای تعهدات در برابر دارندگان اوراق گام ندارد و نمی‌تواند به عذر عدم ایفای تعهدات بنگاه متعهد یا عدم پرداخت مبلغ کارمزد یا هر دلیل دیگری، انجام تعهدات خود درخصوص این اوراق را به تعویق انداخته یا معلق نماید.

▪ تبصره ۱ :

در صورت بروز هرگونه تأخیر در پرداخت مبلغ اوراق گام، بانک/مؤسسه اعتباری عامل مکلف به پرداخت وجوه اوراق گام و همچنین وجه التزام به دارندگان این اوراق در ازای هر روز تأخیر می‌باشد. وجه التزام تأخیر تأدیه دین موضوع این بند برابر با نرخ سود تسهیلات غیرمشارکتی به‌علاوه ۸ درصد مقرر وفق مفاد تبصره ماده ۱۰ دستورالعمل گواهی اعتبار مولد (گام) اصلاحی ۱۴۰۱/۰۱/۱۶ شورای پول و اعتبار است. در صورت عدم پرداخت وجه، یک روز قبل از سررسید توسط بانک/مؤسسه اعتباری عامل، سپرده‌گذاری مرکزی مراتب را به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اعلام می‌نماید. در صورت نکول از تأدیه وجه حداکثر تا ۷ روز از تاریخ سررسید، سپرده‌گذاری مرکزی مبلغ اصل و وجه التزام موضوع این تبصره را بر مبنای محاسبه به صورت روزشمار از محل تضامین و حساب بانک/مؤسسه اعتباری عامل برداشت و به حساب دارندگان اوراق گام واریز می‌نماید. مستنکف از رعایت تعهدات موضوع این ماده به‌عنوان متخلف به مراجع ذیصلاح قانونی معرفی می‌گردد.

▪ تبصره ۲ :

حذف شد.

▪ تبصره ۲ :

بانک/مؤسسه اعتباری عامل در صورت نکول از تأدیه وجه اوراق گام در سررسید، به مدت یک سال از تاریخ نکول، امکان ایجاد نماد جدید اوراق گام و همچنین تخصیص اوراق گام به دارنده جدید را نخواهد داشت

○ ماده ۸ :

وجود مشاور پذیرش در فرایند پذیرش اوراق گام اختیاری است و شرایط فعالیت آن حسب مورد تابع مقررات بورس می‌باشد.

○ ماده ۹ :

حذف شد.

▪ تبصره :

حذف شد.

○ ماده ۱۰ :

بورس باید برای معاملات اوراق گام با سررسید معین به ازای هر بانک، صرفاً یک نماد معاملاتی متناسب با تاریخ سررسید جهت درج نماد، به سپرده‌گذاری مرکزی اعلام نماید. افزایش سقف هر نماد با رعایت مقررات این دستورالعمل، حداکثر برای یک بار مجاز است. سقف مبلغ اوراق گام پذیرش شده و سررسید نشده بانک/مؤسسه اعتباری، متناسب با شرایط به تصویب هیئت مدیره سازمان می‌رسد.

○ ماده ۱۱ :

عملیات بازارگردانی در معاملات اوراق گام الزامی است. بازارگردانی این اوراق براساس "دستورالعمل فعالیت بازارگردانی در بورس تهران و فرابورس ایران مصوب ۱۴۰۰/۰۵/۱۸ هیئت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار" انجام می‌شود. ایجاد نماد جدید برای اوراق گام و همچنین تخصیص اوراق گام به دارنده جدید برای بانک/مؤسسه اعتباری عامل منوط به احراز تعهد مربوط به معرفی بازارگردان و انجام عملیات بازارگردانی نسبت به اوراق سررسید نشده خواهد بود.

○ ماده ۱۲ :

دارندهٔ ورقهٔ گام با خرید آن به شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه و کالت بلا عزل می‌دهد تا در خصوص وصول وجوه مربوط به تعهدات معوق بانک/مؤسسه اعتباری عامل، جرائم وجه التزام مربوطه و واریز آن به حساب بانکی معرفی شده اقدام نماید. عنداللزوم شرکت مذکور نسبت به طرح دعوی در مراجع ذی صلاح مبادرت می‌نماید. در زمان انتشار اوراق، پیش بینی مفاد موضوع این ماده در سامانه گام ضروری است .

○ ماده ۱۳ :

معاملات اوراق گام در بورس، حسب مورد تابع مقررات مرتبط همان بورس از قبیل "دستورالعمل اجرایی نحوهٔ انجام معاملات در بورس اوراق بهادار تهران" مصوب ۱۳۸۹/۰۹/۱۳ هیئت مدیره سازمان و اصلاحات بعدی آن و "دستورالعمل اجرایی نحوه انجام معاملات اوراق بهادار در فرابورس ایران" مصوب ۱۳۸۸/۰۶/۰۷ هیئت مدیره سازمان و اصلاحات بعدی آن است.

○ مؤخره :

این دستورالعمل در ۱۳ ماده در تاریخ ۱۳۹۹/۰۱/۱۷ به تصویب هیئت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار رسید و در تاریخ‌های ۱۴۰۱/۰۳/۱۸ و ۱۴۰۱/۰۹/۱۶ اصلاح گردید.